

av Karin Svensson Smith m.fl. (mp)

Flygets ansvar för klimatinformation

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ställa krav på att information om klimatpåverkan ska finnas på bokningsbekräftelsen vid köp av flygresor.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att information om flygresans klimatskadliga effekt ska vara ett krav för att få göra reklam för flygresor.

Motivering

En av de bärande idéerna med en marknad är att individerna ska köpa det de vill ha. Detta kräver att individerna får information om vad det egentligen är de köper, utan den informationen är marknaden inte en marknad enligt ekonomisk teori.

Ett bra exempel är den risk för allvarliga sjukdomar, exempelvis cancer, som man får på köpet när man handlar cigaretter. För att informera om detta tvingas tobaksbolagen sedan 1970-talet ha varningstexter på cigarettpaketet.

På liknande sätt förhåller det sig med flyget. Flygtrafiken står för en betydande del av utsläppen av växthusgaser. Per trafik kilometer är utsläppen högre än för något annat transportslag. Det man köper när man tar flyget är inte bara möjligheten att åka långt och snabbt, utan också en oönskad miljöeffekt i form av en ökad växthuseffekt. Flygets klimatskadliga effekt drabbar inte nödvändigtvis dem som flyger, utan det är sannolikt i första hand våra barn och barnbarn som får ta den största smällen. Enligt klimatforskarna så kommer invånare på det södra halvklotet att drabbas mer än invånare i nord. När det gäller andelar av de totala flygresorna är det omvända proportioner. Vi i nord har i genomsnitt många fler flygkilometrar på vårt samvete. Följaktligen kan

flygandet ses som en moralisk fråga där det gäller vilket ansvar man tar för sina medmänniskor.

Det handlar inte om en liten skillnad gentemot andra transporter, utan detta är flygets enskilt största nackdel. Flygets effekt på klimatet är två till fyra gånger så stor som andra transportmedels, de utsläpp man gör i atmosfären gör betydligt mer skada än de utsläpp som exempelvis bilar gör på marken.

Vi har ju också en rörelse mot mer flygande som ligger i dels lågprisbolagens allt billigare flygbiljetter, dels i en genomsnittligt allt rikare global medelklass som reser allt längre. Svenskarna reser exempelvis idag till Thailand i en omfattning som man på 1970-talet reste till Spanien.

Som synes finns det ett balansproblem här. Om man inte vill inskränka människors möjligheter att själva välja var och när de vill resa, så måste man åtminstone ge dem den information som de behöver för att ta sina beslut. På kylskåp finns information om hur mycket el de behöver. Detta anses med rätta vara en riktig konsumentupplysning. På motsvarande sätt borde den presumtive flygresenären bli upplyst om hur mycket hur stor klimatpåverkan olika flygresor medför. Det bör ställas krav på att information om klimatpåverkan ska finnas på bokningsbekräftelsen vid köp av flygresor. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna som sin mening.

Av det skälet är det nödvändigt att flygets informationsbärare, som hemsidor för bokning, annonser och flygbiljetter, i framtiden förses med varningstexter, på samma sätt som gäller för tobaksvaror. Det räcker inte att informationen finns på bokningsbekräftelsen när inköpet av flygresan är gjord. Det skulle förmodligen inte vara till någon större nytta med varningstext på flaskan när väl den alkoholhaltiga drycken är inköpt. Därför ska den lagstadgade informationen om alkoholens skador finnas i annonsen för alkoholhaltiga drycker. Med motsvarande resonemang bör upplysning om flygresans klimatskadliga effekt vara ett krav för att få göra reklam för flygresor. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna som sin mening.

I förhållande till frågans vikt är detta en väl avvägd och ganska blygsam åtgärd. Det går inte att å ena sidan i den politiska debatten erkänna flygets särställning som utsläppskälla per resa och samtidigt nonchalera åtgärder för att på ett rimligt sätt begränsa flygandet till de resor som är nödvändiga.

Stockholm den 1 oktober

2009

Karin Svensson Smith (mp)

Per Bolund (mp)

Tina Ehn (mp)

Jan Lindholm (mp)

Thomas Nihlén (mp)

Ulf Holm (mp)